

Fact sheet Leerling – Leraarratio speciaal basisonderwijs

Aanvullende analyses op het rapport Trends in passend onderwijs 2011-2018 van DUO
Informatieproducten d.d. 13 juni 2019

dr. Susan Borggreve
dr. Bo de Lange

19 januari 2020

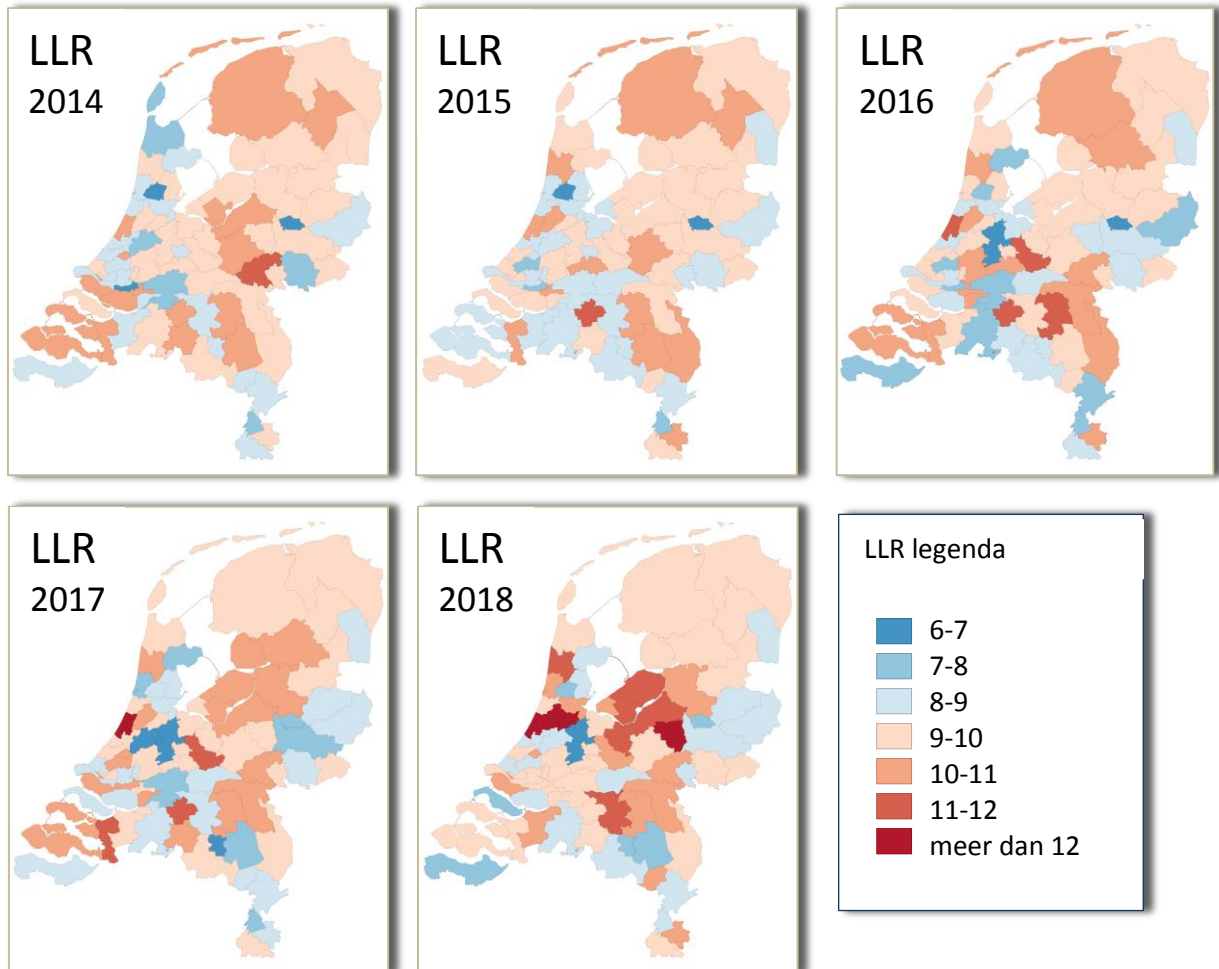
Aanleiding en vraag

In het rapport Trends in passend onderwijs 2011-2018 is geconstateerd dat na een aantal jaar van afname van het aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs (sbo), er sinds 2016 weer sprake is van een toename.

In deze aanvullende analyse is gekeken naar de vraag of dat wordt weerspiegeld in de leerling-leraarratio en of er regionale verschillen bestaan in de ontwikkeling daarvan en van het aantal vestigingen in het sbo, tussen de invoering van het Passend Onderwijs, in 2014, en het laatst gemeten jaar uit het rapport, 2018.

Leerling-leraarratio

De leerling-leraarratio (LLR) in het Primair Onderwijs was in 2018 gemiddeld 16,2 leerlingen per leraar (zie kamerbrief Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 31 293, nr. 470). De LLR is veel hoger in het basisonderwijs (17,8) dan de LLR in het speciaal basisonderwijs (9,4), die weer hoger is dan de LLR in het speciaal onderwijs (6,6). Toch bestaan er in het sbo regionaal verschillen, zoals onderstaande kaartjes van de LLR per samenwerkingsverband laten zien. De bijbehorende waarden staan in de tabel op p3-4.

Observaties

- Een hoge LLR in het sbo (>10 leerlingen per leraar) komt bij steeds meer swv voor: van 17 in 2014, via 20 in 2016 naar 22 in 2018.
- Vijf van de 77 swv heeft al sinds 2015 zo'n hoge LLR, drie al sinds 2014.
- In veertig procent van de swv neemt de LLR licht af tussen 2016 en 2018, de toename in de andere swv is echter groter.

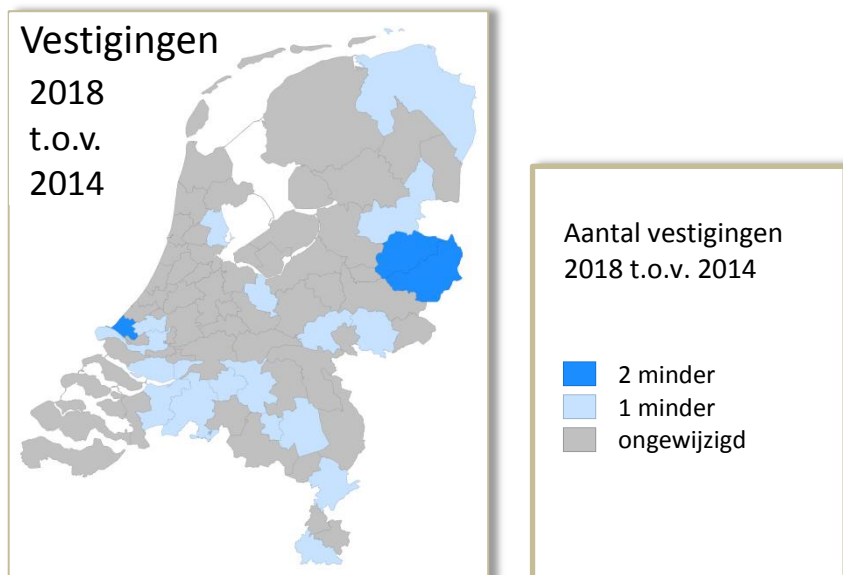
Tabel leerling-leraarratio 2014-2018						
SWV-nr	SWV-naam	2014	2015	2016	2017	2018
PO0001	Vereniging Reformatorisch Passend Onderwijs voor primair en speciaal onderwijs	10,9	10,7	11,1	10,3	10,4
PO2001	Stichting Samenwerkingsverband PO 20-01	9,8	9,6	10,0	9,7	9,4
PO2101	Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Friesland	10,6	10,4	10,2	10,0	9,9
PO2201	Bestuur S.W.V. PO Noord-Drenthe	10,3	10,1	9,9	9,7	9,8
PO2202	Stichting Samenwerkingsverband 22-02	9,4	9,0	8,0	8,6	8,8
PO2203	bestuur SWV Hoogeveen, Meppel, Steenwijk e.o.	9,4	9,8	10,2	10,8	9,5
PO2301	Samenwerkingsverband Twente Noord PO	9,2	9,0	9,1	8,5	8,9
PO2302	Stichting Samenwerkingsverband 23-02	8,2	8,3	8,0	8,1	8,2
PO2303	Sine Limite, Coöperatie Passend Onderwijs Deventer UA	7,0	6,9	6,9	7,5	7,5
PO2304	Samenwerkingsverband PO Veld Vaart & Vecht	9,1	9,4	9,4	9,9	9,7
PO2305	Stichting Passend Onderwijs PO 23-05	9,6	9,4	9,9	10,2	10,6
PO2401	Stichting Leerlingzorg Primair Onderwijs Almere	9,0	8,4	8,8	9,3	10,0
PO2402	Stichting Samenwerkingsverband Pass. ond. Noordoostpolder-Urk	9,4	9,0	9,2	10,4	9,5
PO2403	Stichting Samenwerk.verb. P.O. Lelystad-Dronen	9,2	9,1	9,8	10,5	11,1
PO2501	Samenwerkingsverband IJssel/Berke	9,9	9,1	8,9	7,6	8,2
PO2502	Stichting Samenwerkingsverband Oost Achterhoek	9,4	9,6	9,2	9,6	9,6
PO2503	Stichting Samenwerkingsverband Primair Passend Onderwijs Doetinchem	7,1	8,4	8,1	8,7	9,1
PO2504	Stichting SWV Onderwijs op maat de Liemers	9,5	8,2	9,1	9,4	9,0
PO2505	Stichting SWV Passend Onderwijs Apeldoorn Pr. Ond.	9,5	9,1	8,7	9,0	13,5
PO2506	Stichting Samenwerkingsverband Passend Wijs	11,1	9,9	10,2	10,5	10,9
PO2507	Stichting SWV Passend Onderwijs PO Stroomland	9,7	9,9	10,2	10,8	10,9
PO2508	Vereniging Betuws Primair Passend Onderwijs	9,4	8,4	8,2	8,5	8,9
PO2509	Stichting Zeeluwe	10,1	9,9	9,2	10,0	11,1
PO2510	Samenwerkingsverband PO Rijn & Gelderse Vallei	10,4	10,1	10,0	9,7	9,6
PO2601	Stichting Samenwerkingsverband Utrecht Primair Onderwijs	8,9	8,7	9,4	9,4	9,6
PO2602	Vereniging SWV PO De Eem	9,5	9,0	9,8	9,6	11,6
PO2603	Samenwerkingsverband PO Zuidoost Utrecht	9,2	9,2	11,0	11,1	10,1
PO2604	Stichting Passenderwijs	9,4	9,2	6,6	6,5	6,4
PO2605	Vereniging Samenwerkingsverb. Profi Pendi	10,0	10,1	10,3	9,8	9,7
PO2701	Stg. Samenwerkingsverband Kop van Noord-Holland Passend PO	7,5	9,6	9,7	9,6	9,7
PO2702	Samenwerkingsverband de Westfriese Knoop	8,8	9,5	7,6	7,9	8,2
PO2703	Stichting Samenwerkingsverband Noord-Kennemerland PO	9,6	10,5	10,7	10,7	11,1
PO2704	Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland	8,5	8,6	8,9	9,6	9,3
PO2705	Stg. Samenw.verband PO 27-05 Zaanstreek	6,3	6,6	7,6	8,2	8,0
PO2706	Stichting Samenwerkingsverband Waterland Prim. Onderw. (2706)	9,4	8,8	9,9	9,0	8,8
PO2707	Samenw.verband Primair Onderw. Amsterdam Diemen	8,5	8,4	8,6	8,5	10,2
PO2708	Stichting Amstelronde passend onderwijs	9,6	9,8	9,8	9,0	
PO2709	Samenwerkingsverband Unita	9,3	8,9	9,0	9,9	9,5
PO2710	Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Haarlemmermeer PO	9,9	10,7	11,0	10,4	12,2
PO2711	Stichting SWV Passend Onderwijs IJmond	8,8	8,6	9,9	8,0	10,1
PO2801	Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs regio Leiden	8,2	8,7	8,8	9,0	8,1
PO2802	Stichting Passend Primair Ond. Delft, Den Hoom, L.S.P.N.	8,3	7,4	7,4	10,5	8,3
PO2803	Stichting Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Westland	9,7	9,9	9,2	8,4	8,3
PO2804	Stg. Samenwerkingsverband passend primair onderwijs Hoeksche Waard	10,2	9,2	8,8	8,6	8,8
PO2805	Stichting Passend Onderwijs RiBA	6,7	7,1	7,4	10,2	9,8
PO2806	Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam	8,5	8,4	8,6	8,7	9,1
PO2807	Stg. SWV. Schiedam, Vlaardingen, Maassluis onderwijs dat past	8,6	9,3	9,3	9,0	9,2
PO2808	Stg. Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Voorne-Putten/Rozenburg PO	10,0	9,7	9,6	10,9	10,3
PO2809	Vereniging Samenw.verband P.O. Drechtsteden	10,3	10,5	10,5	9,6	9,5
PO2810	Vereniging Samenwerkingsverb. Passend Primair O.w. Dordrecht	8,5	9,6	10,4	10,1	9,8
PO2811	Vereniging Samenwerkingsverb. P. Pr. O.w. Goeree-Overflakkee	9,7	9,7	9,1	8,4	7,8
PO2812	Stichting Samenwerkingsverband PO Duin-en Bollenstreek	10,7	10,1	11,9	12,3	13,8
PO2813	Stichting Samenwerkingsverband passend Onderwijs Rijnstreek	7,1	8,5	9,0	6,5	8,0
PO2814	St Samenwerkingsverband PO Midden Holland	9,8	9,3	10,8	9,4	9,9
PO2815	Bestuur Stg. Passend Primair Onderwijs Haaglanden	8,8	9,1	9,3	9,6	9,8
PO2816	Samenwerkingsverband Driegang	7,0	8,9	7,2	7,7	9,1
PO2817	Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO 28-17 Zoetermeer	10,1	8,9	9,0	10,1	10,3
PO2818	Samenwerkingsverband passend primair onderwijs Aan den IJssel	9,3	9,0	9,2	8,4	9,4
PO2901	Stichting Kind op 1	9,1	10,0	10,5	10,0	
PO2902	Stichting Kind op 1	10,5	8,9	10,0	10,2	9,2
PO2903	Stichting samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Zeeuws-Vlaanderen	8,9	9,0	7,5	8,1	7,8
PO3001	Stichting Passend Onderwijs Brabantse Wal PO	10,9	10,8	10,4	11,0	9,7
PO3002	Stichting Samenwerkingsverband Roosendaal-Moerdijk	8,6	8,2	9,2	10,0	10,2
PO3003	Stichting. SWV PO 30-03 Optimale Onderwijs Kans	9,1	8,5	8,0	8,7	8,5
PO3004	Stichting Samenwerkingsverband Plein 013	10,1	9,8	8,9	10,4	10,0
PO3005	Stichting Samenwerkingsverband Primair Onderwijs De Meierij	8,8	8,8	9,7	8,8	11,9
PO3006	Samenwerkingsverband PO 30.06	10,9	10,4	11,1	10,3	10,3
PO3007	Bestuur SWV Passend onderwijs Eindhoven e.o.	8,8	9,0	8,3	6,2	7,8
PO3008	Samenwerkingsverband Helmond-Peelland 30-08 PO	10,4	10,1	9,2	7,7	7,3
PO3009	Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs De Kempen 30-09	9,2	8,8	8,0	9,1	8,1
PO3010	Stichting Samenwerkingsverband PO Langstraat Heusden Altena	10,9	11,2	11,8	11,0	9,7
PO3101	Stg. Samenwerkingsverband Primair Passend Onderwijs Noord-Limburg	10,0	10,5	10,2	10,0	9,6
PO3102	SWV PO 31-02 Midden Limburg	8,7	8,3	7,8	8,1	8,6
PO3103	Stichting Samenwerkingsverband PO Weert-Nederweert	8,7	9,1	9,3	8,6	10,3
PO3104	Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Westelijke Mijnstreek	7,8	7,5	7,9	7,9	8,8
PO3105	bestuur Stg. Passend Onderwijs Maastricht en Heuvelland PO	8,7	9,1	8,8	9,9	9,3
PO3106	Stichting Samenw.verb. P.P.O.S Parkstad	9,5	10,6	10,1	8,9	10,1

Tabel leerling-leraarratio 2014-2018 (vervolg)

SWV-nr	SWV-naam	2014	2015	2016	2017	2018
PO2901	Stichting Kind op 1	9,1	10,0	10,5	10,0	
PO2902	Stichting Kind op 1	10,5	8,9	10,0	10,2	9,2
PO2903	Stichting samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Zeeuws-Vlaanderen	8,9	9,0	7,5	8,1	7,8
PO3001	Stichting Passend Onderwijs Brabantse Wal PO	10,9	10,8	10,4	11,0	9,7
PO3002	Stichting Samenwerkingsverband Roosendaal-Moerdijk	8,6	8,2	9,2	10,0	10,2
PO3003	Stichting SWV PO 30-03 Optimale Onderwijs Kans	9,1	8,5	8,0	8,7	8,5
PO3004	Stichting Samenwerkingsverband Plein 013	10,1	9,8	8,9	10,4	10,0
PO3005	Stichting Samenwerkingsverband Primair Onderwijs De Meierij	8,8	8,8	9,7	8,8	11,9
PO3006	Samenwerkingsverband PO 30.06	10,9	10,4	11,1	10,3	10,3
PO3007	Bestuur SWV Passend onderwijs Eindhoven e.o.	8,8	9,0	8,3	6,2	7,8
PO3008	Samenwerkingsverband Helmond-Peelland 30-08 PO	10,4	10,1	9,2	7,7	7,3
PO3009	Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs De Kempen 30-09	9,2	8,8	8,0	9,1	8,1
PO3010	Stichting Samenwerkingsverband PO Langstraat Heusden Altena	10,9	11,2	11,8	11,0	9,7
PO3101	Stg. Samenwerkingsverband Primair Passend Onderwijs Noord-Limburg	10,0	10,5	10,2	10,0	9,6
PO3102	SWV PO 31-02 Midden Limburg	8,7	8,3	7,8	8,1	8,6
PO3103	Stichting Samenwerkingsverband PO Weert-Nederweert	8,7	9,1	9,3	8,6	10,3
PO3104	Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Westelijke Mijnstreek	7,8	7,5	7,9	7,9	8,8
PO3105	bestuur Stg. Passend Onderwijs Maastricht en Heuvelland PO	8,7	9,1	8,8	9,9	9,3
PO3106	Stichting Samenw.verb. P.P.O.S Parkstad	9,5	10,6	10,1	8,9	10,1

Aantal vestigingen in het sbo

Observaties

- Tussen 2014 en 2018 zijn er 24 sbo vestigingen gesloten en geen nieuwe geopend.
- Er lijkt geen direct verband te zijn tussen swv sluitingen en hoge LLR of LLR toename:
  - In 9 van de 21 swv waar één of meerdere vestigingen sloten nam de LLR toe, in de andere 12 nam de LLR juist af.
  - In slechts 4 van de 23 swv met een hoge LLR in 2018 zijn tussen 2014 en 2018 één of meerdere vestigingen gesloten.

Conclusie

De landelijke toename van de LLR in het sbo is een optelsom van regionale lichte dalingen en iets zwaardere stijgingen. Herverdeling van leerlingen van sluitende vestigingen kan de (lokale) stijgingen van de LLR in het sbo niet verklaren.